

Kuva 1: Tuomas Uusheimo Pääkirjasto HY

Yhteenvedo vuoden 2022 oikeustieteellisen alan yhteisvalinnan valintakokeeseen osallistuneille esitetystä hakijakyselystä

Tuomas Ruuttunen, opetusavustaja
Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta
6/29/22

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Taustatiedot	3
Koulutuksen valinta	5
Valintakokeesta tiedottaminen.....	7
Kokeeseen valmistautuminen.....	8
Valintakoe	15
Opiskelijavalintojen kehittäminen	18
Tiivistelmä hakijapalutuksesta	20

Johdanto

Vuonna 2022 järjestettiin valintakoe yhteisvalintana Helsingin, Turun, Itä-Suomen ja Lapin yliopiston kaikissa suomenkielisissä oikeustieteen hakukohteissa. Hakijapalautetta on Helsingissä kerätty vuodesta 2016, jolloin siirryttiin tarkistamaan valintakoe kaksivaiheisesti. Kysely on pohjaltaan aiempia vuosia vastaava.

Tietoja kerättiin 20.5.-19.6.2022 välisenä aikana. Vastatessaan kyselyyn hakijoilla ei ollut vielä tietoa valintakokeen tuloksista. Kutsua osallistua kyselyyn jaettiin sähköpostitse.

Kysely toteutettiin e-lomakkeella ja siinä oli kuusi osiota: taustatiedot, koulutuksen valinta, kokeesta tiedottaminen, kokeeseen valmistautuminen, valintakoe ja kokeen kehittäminen. Lisäksi vastaajilta tiedusteltiin suostumusta käyttää vastaajan antamia tietoja tutkimuskäytössä ja yhdistää kyselystä saatavat tiedot valintakoetilastoihin. Aikaa lomakkeen täyttämiseen kului noin 20 minuuttia.

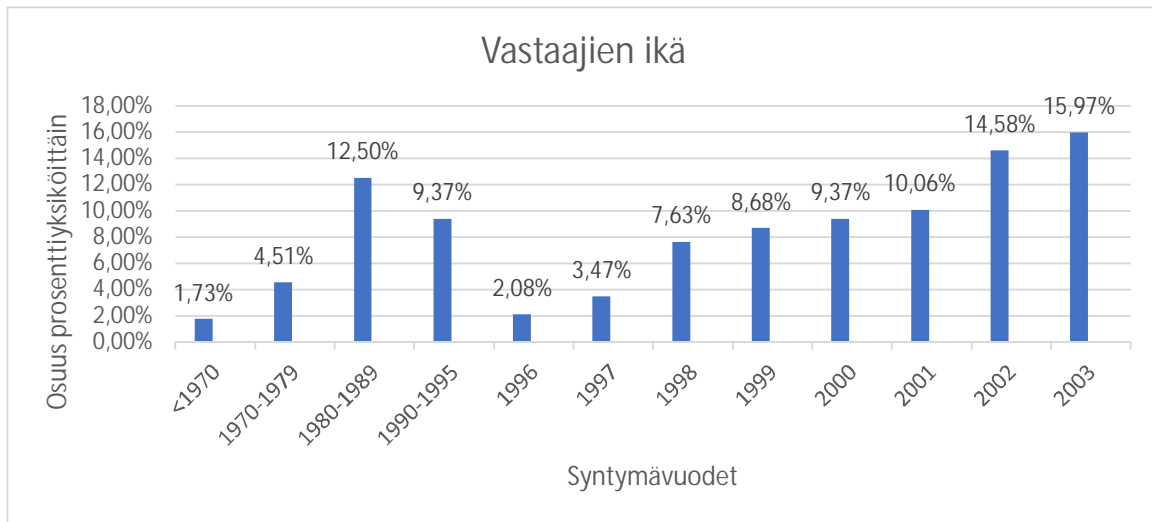
Kyselyyn osallistui 321 valintakokeeseen osallistunutta. Vuonna 2021 osallistui 214 hakijaa. Tiedekunnan opetusavustaja Tuomas Ruuttunen on purkanut raakamateriaalia numeroiksi ja prosenteiksi sekä luettellonut avoimet vastaukset. Avoimet vastaukset ovat erillisellä liitteellä, joka on saatavissa kirjoittajalta.

Kyselyn osioiden mukaan nimetyt luvut esittelevät kyselyn tulokset. Lopussa on yhden sivun laajuinen tiivistelmä hakijapalautteesta.

Taustatiedot

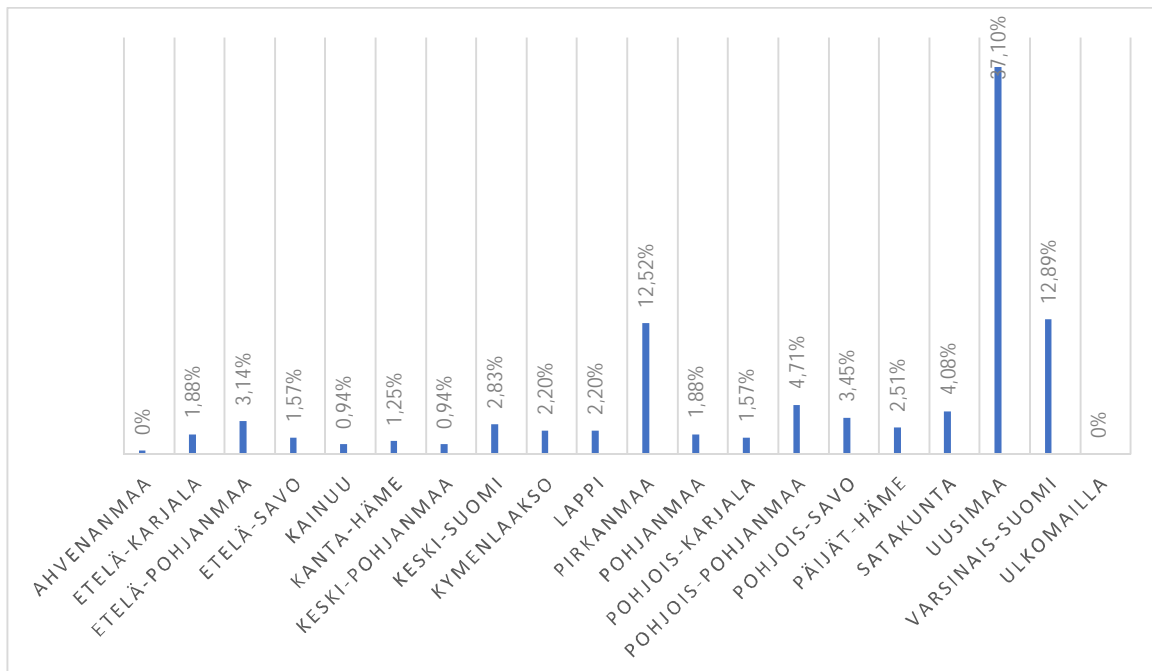
Vastanneista naisia oli noin 73 % ja miehiä noin 23 %. Noin 4 % vastanneista ei halunnut kertoa lukupuoltaan.

Vastaajien ikä vaihteli 60-luvulla syntyneistä 2000-luvulla syntyneisiin. Tasan puolet vastanneista oli syntynyt 2000-luvulla.

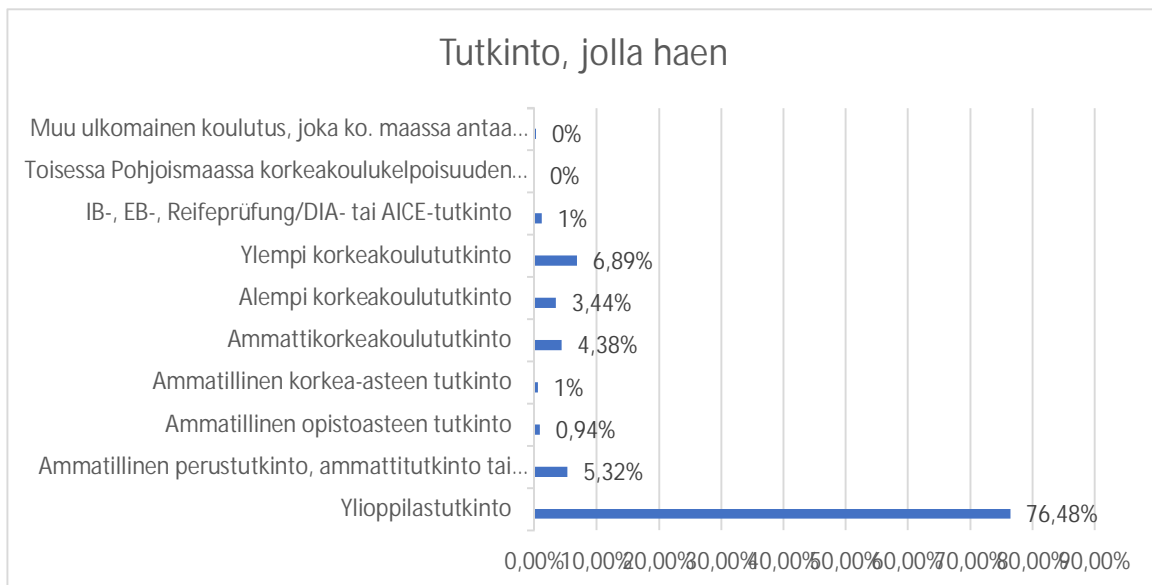
Taulukko 1: Vastaajien ikä

Yleisin asuinpaikka oli Uusimaa.

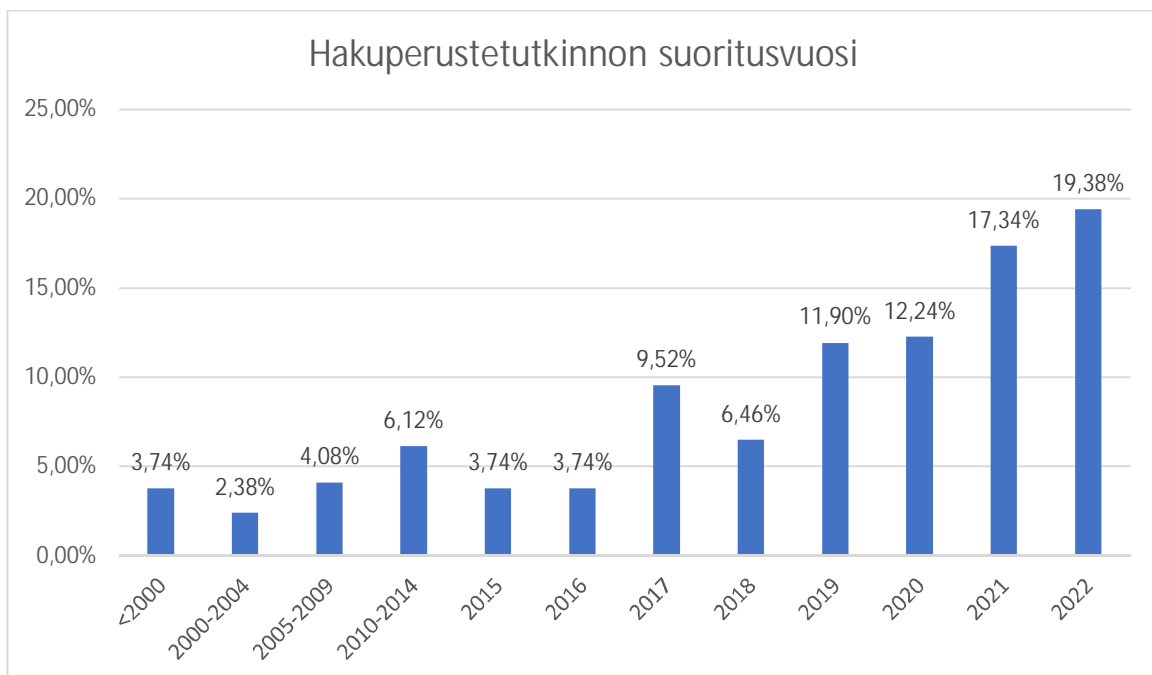

Taulukko 2: Maakunta

Tutkinto, jolla haettiin koulutukseen, oli pääasiallisesti ja odotetusti ylioppilastutkinto (76 %). Yli puolet hakuperustetutkinnoista oli suoritettu neljän viime vuoden aikana, eli vuosina 2018–2021.

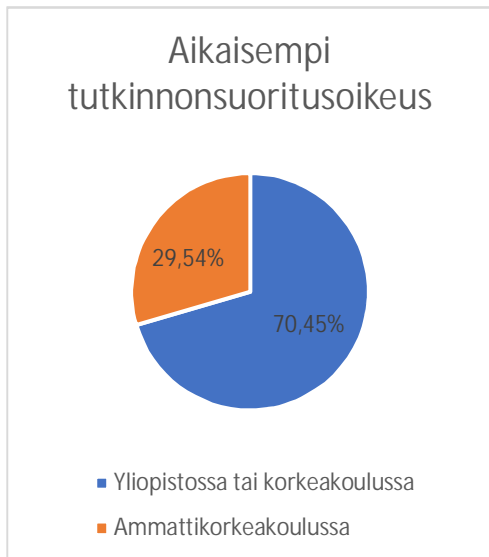

Taulukko 3: Tutkinto, jolla haen

Taulukko 4: Hakuperustetutkinnon suoritusvuosi

Aikaisempi tutkinnonsuoritusoikeus oli noin 27 prosentilla vastaajista. Aikaisempi alempi tai ylempi korkeakoulututkinto oli noin 29 prosentilla hakijoista.

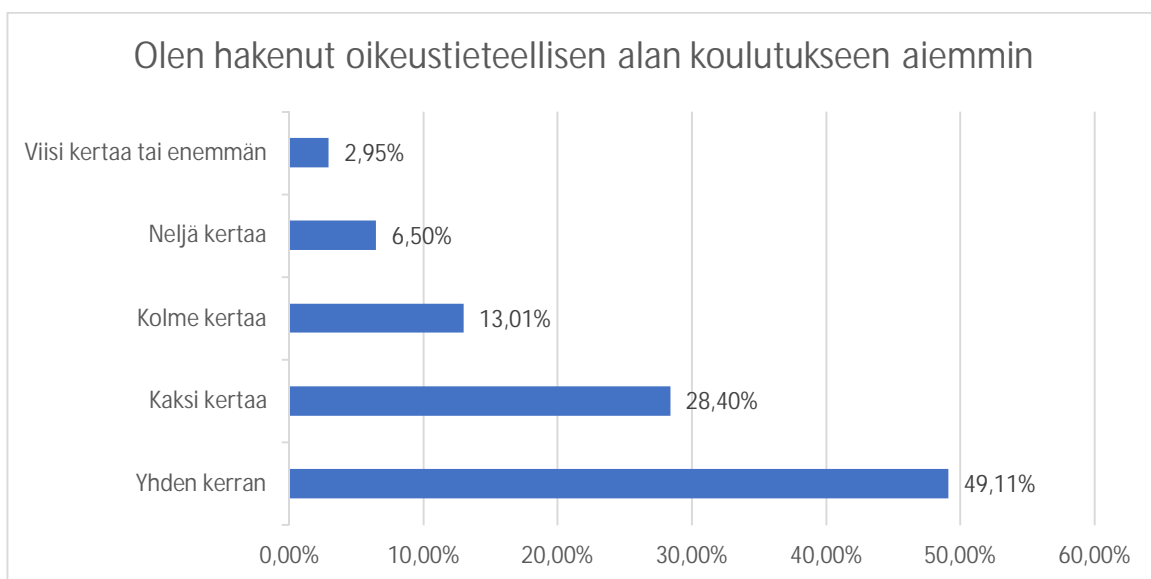
Taulukko 5: Aikaisempi tutkinnonsuoritusoikeus

Taulukko 6: Aikaisempi korkeakoulututkinto

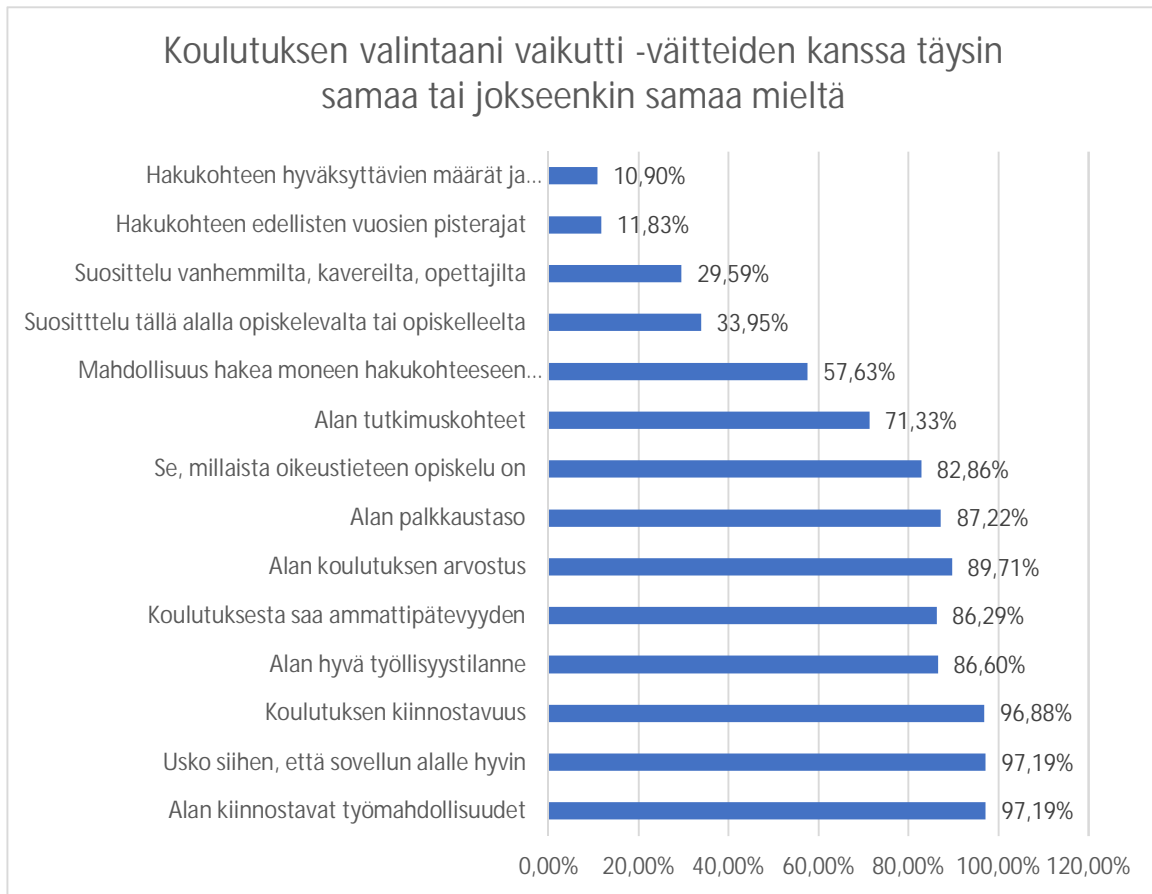
Koulutuksen valinta

Koulutuksen valinta -osiossa hakijoilta kysyttiin muun muassa aiempaa hakutaustaa sekä selvitettiin, miksi hakija on hakenut oikeustieteellisen alan koulutukseen. Noin 40 prosenttia vastaajista haki ensimmäistä kertaa.

Taulukko 7: Olen hakenut oikeustieteellisen alan koulutukseen aiemmin

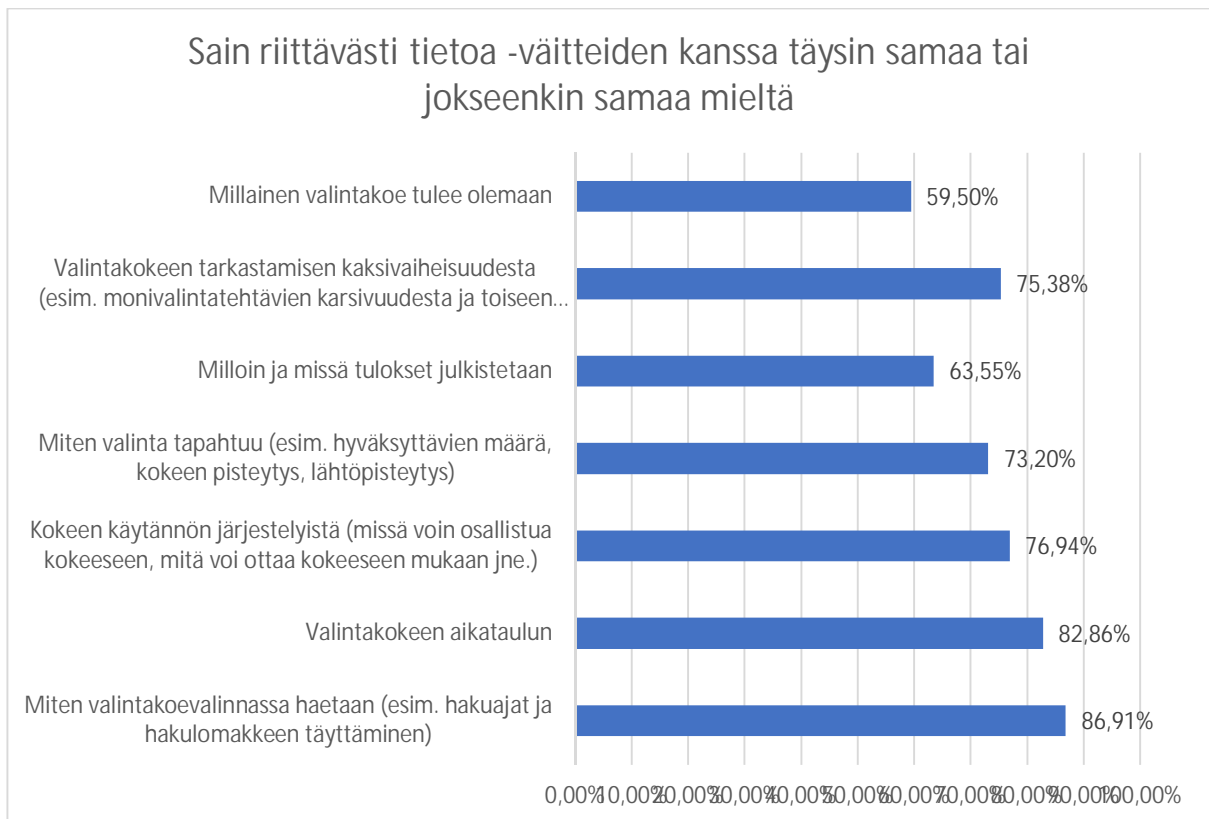
Koulutuksen valinnassa ei ollut isoja muutoksia viime vuosiin. Eniten valintaan vaikuttivat edelleen alan kiinnostavat työmahdollisuudet, koulutuksen kiinnostavuus ja usko siihen, että soveltuu alalle hyvin.

Taulukko 8: Koulutuksen valintaan vaikutti – väitteiden kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä

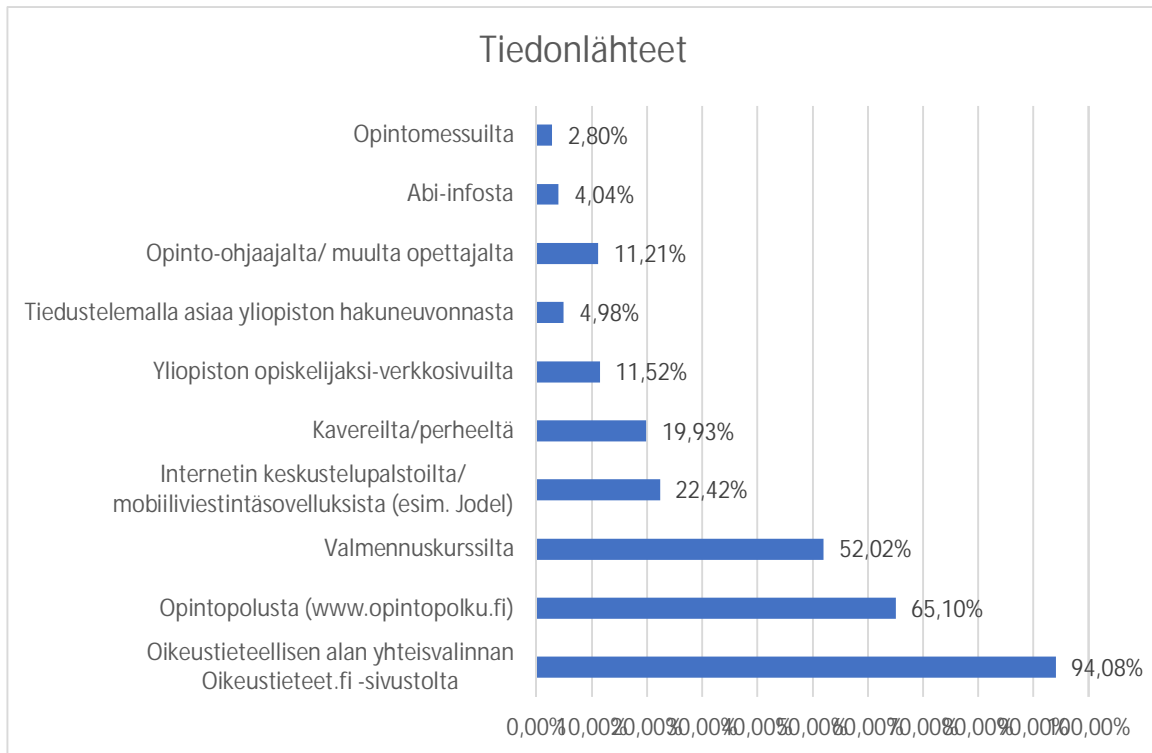
Valintakokeesta tiedottaminen

Verrattuna vuoteen 2021 hakijat kokivat tiedottamisen keskimäärin huonommaksi. Suurin lasku näkyy kohteissa "Milloin ja missä tulokset julkaistaan" (74,63 % vuonna 2021) ja "Miten valintakoevalinnassa haetaan" (95,1 % vuonna 2021). Kuitenkin vuonna 2021 huonoimmin menestyneissä kohteissa, eli "Millainen valintakoe tulee olemaan" (52,45 % vuonna 2021) ja "Valintakokeen tarkastamisen kaksivaiheisuudesta" (65,85 % vuonna 2021), oli tänä vuonna menestytty huomattavasti paremmin.

Taulukko 9: Sain riittävästi tietoa -väitteiden kanssa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä

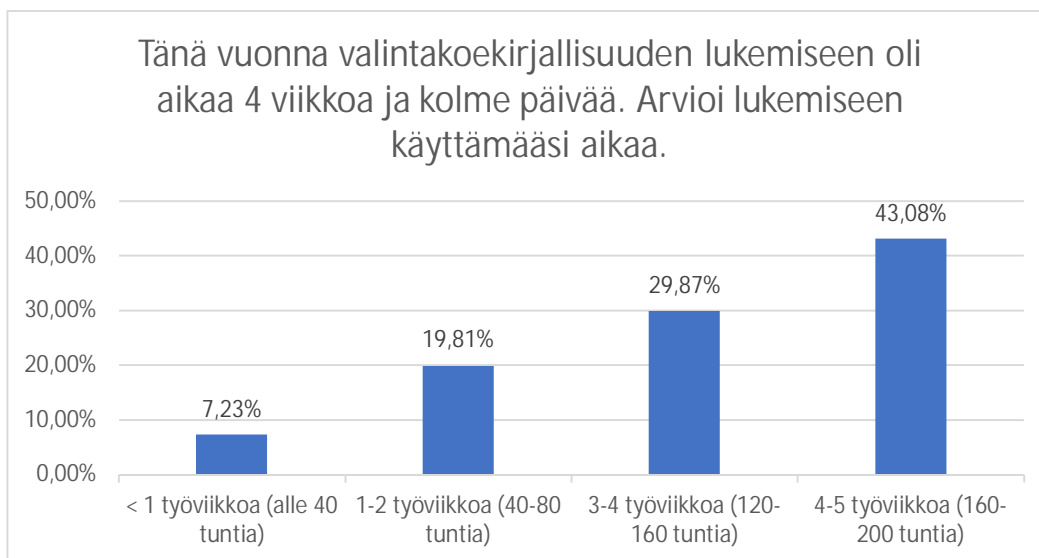
Kyselyssä haluttiin myös tietää hakijoiden tärkeimmät tietolähteet. Suosituimpina säilyivät odotetusti oikeustieteet.fi -sivusto ja Opintopolku.fi -palvelu.

Taulukko 10: Tiedonlähteet

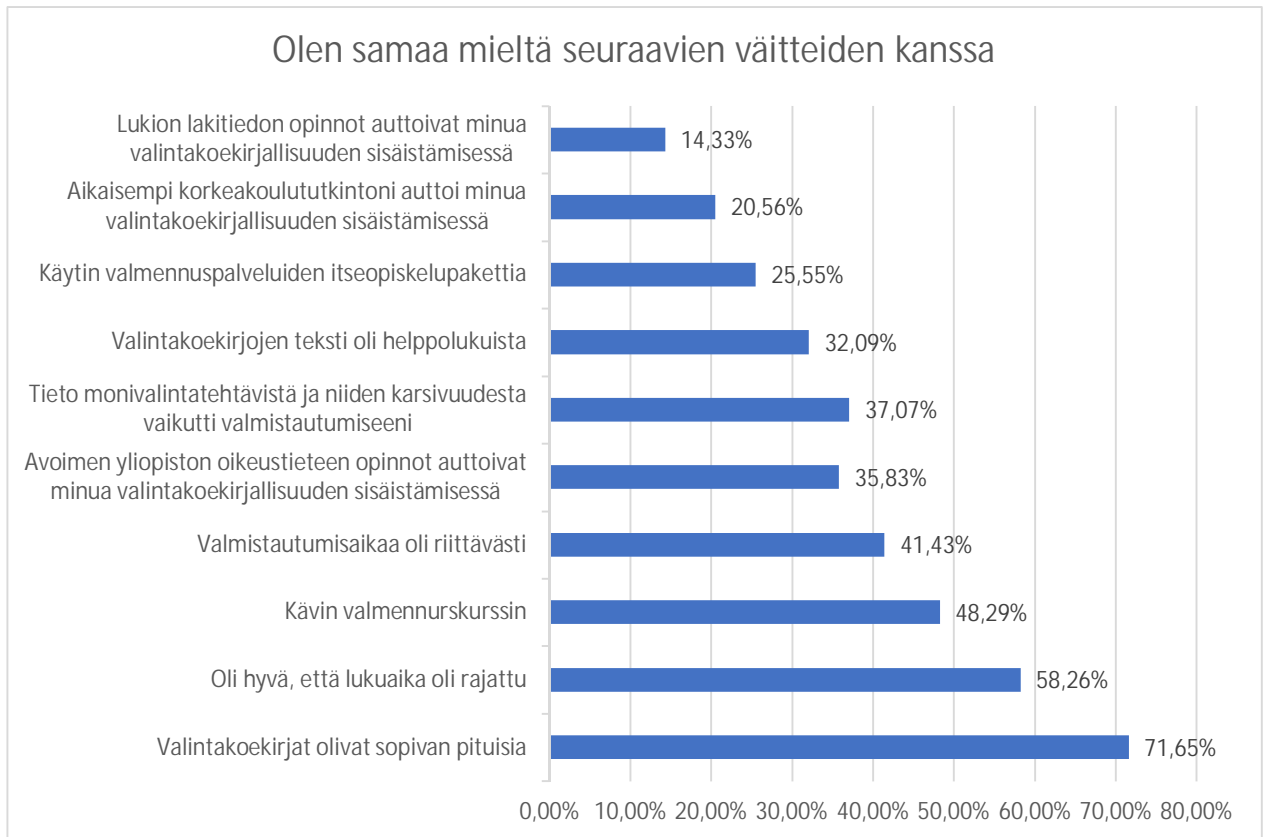
Kokeeseen valmistautuminen

Tänä vuonna valintakoe kirjallisuuden lukemiseen oli aikaa 4 viikkoa ja kolme päivää. Verrattuna vuoteen 2021 vastaajat käyttivät lukemiseen keskimäärin jonkin verran vähemmän aikaa. Noin 43 % vastaajista käytti 4–5 työviikkoa, eli 160–200 tuntia.

Taulukko 11: Luku aika

Kyselyyn vastanneita pyydettiin valitsemaan väitteistä ne, joiden kanssa hakija oli samaa mieltä.

Taulukko 12: Olen samaa mieltä seuraavien väitteiden kanssa

Avoin kysymys: "Jos tieto monivalintatehtävistä vaikutti valmistautumiseesi, niin miten?"

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Monivalintatehtävien karsivuus vaikuttaa valmistautumiseen lähinnä siten että kiinnittää enemmän huomiota myös kirjan pieniin yksityiskohtiin sen sijaan että keskittyisi vain isojen kokonaisuuksien hahmottamiseen.

Esim. 2

Keskityin kirjoja lukiessa yksityiskohtiin sekä harjoittelin valmennuskurssilla erityisesti monivalintatehtäviin vastaamista.

Esim. 3

Kiinnitin erityistä huomioita esimerkiksi valintakoe kirjallisuudessa oleviin luetteloihin. Mietin myös etukäteen, paljonko epävarmuutta siedän, jos en ole jostain monivalintakysymyksen vastauksesta täysin varma.

Avoin kysymys: "Jos et ollut samaa mieltä minkään väitteen kanssa, perustele miksi?"

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

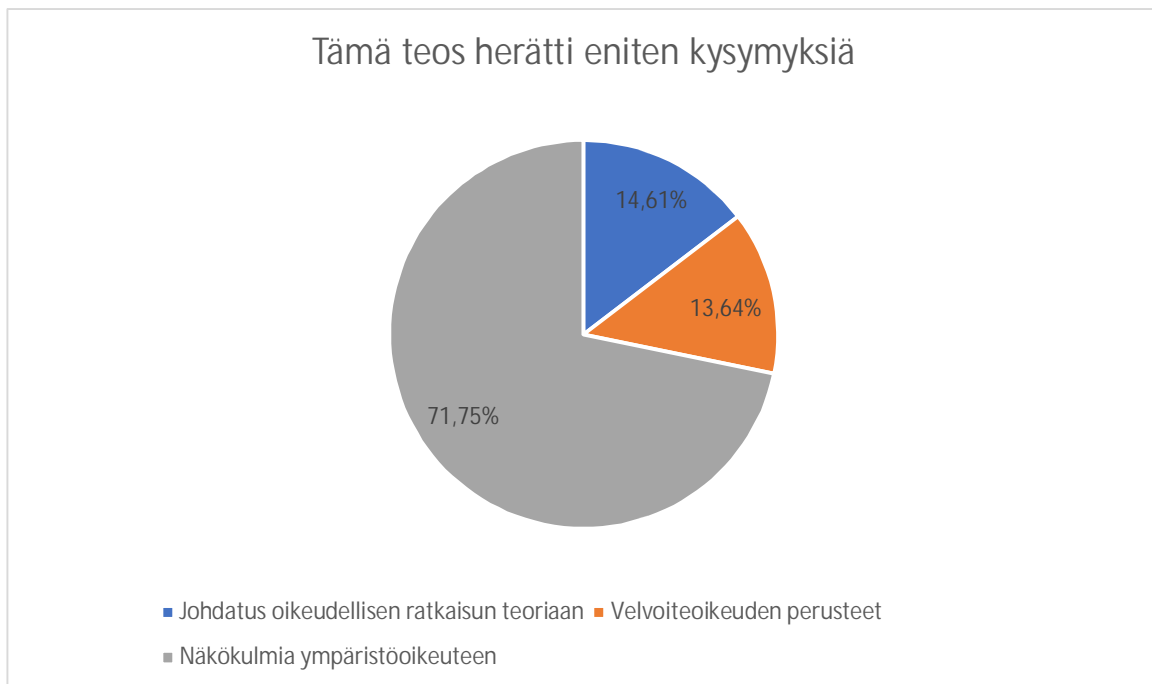
Esim. 1

Oli vaikea lukuista, monivalinnat oli muistettava kirjoista sanasta sanaan, kivempi olisi ollut jos muuten olisi osaamista ja sopivuutta testattu

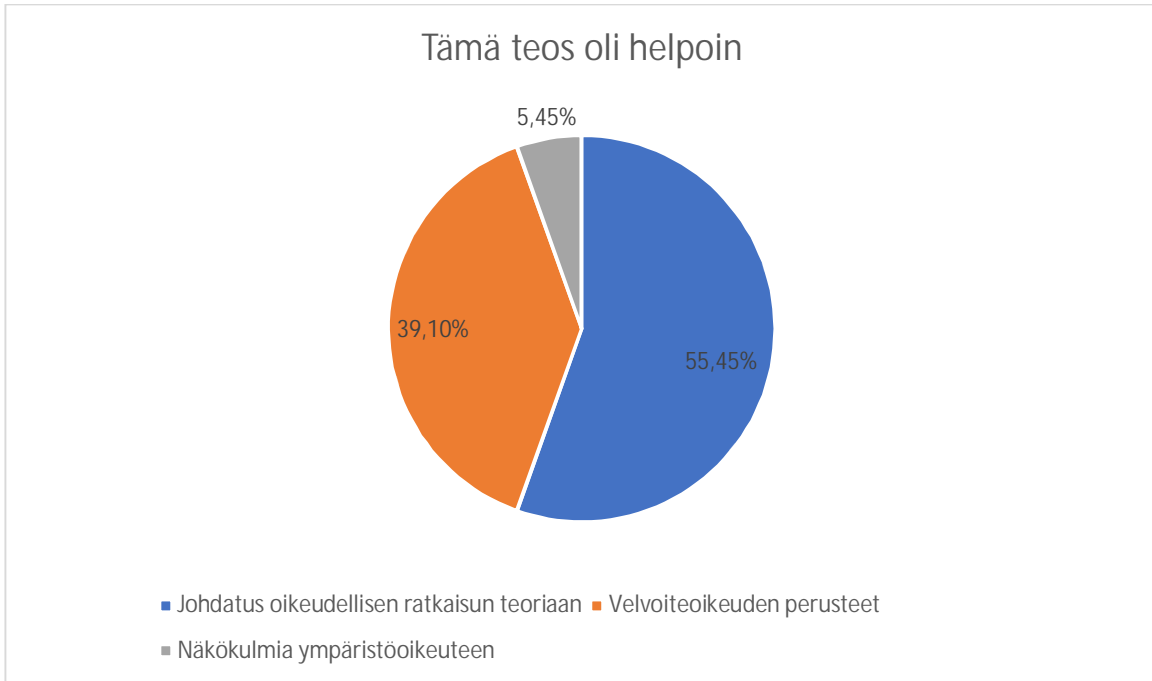
Esim. 2

Avoimen Yliopiston opinnot auttavat ymmärtämään todella paljon, sillä pohja oikeustieteen opiskelulle on jo olemassa. Rajattu luku-aika on hyvä, sillä niin on normaalina opiskeluvuotena yliopistossa.

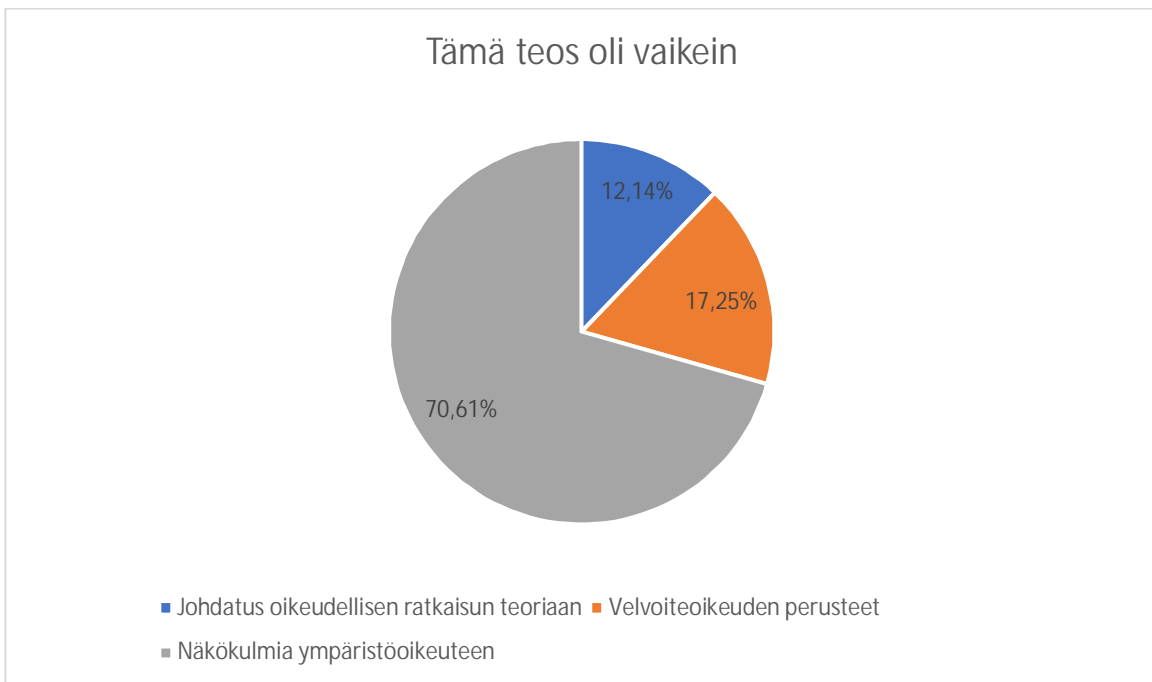
Vastaajia pyydettiin myös antamaan oma arvionsa valintakoe kirjallisuudesta. Väitteissä kysyttiin mikä teos herätti eniten kysymyksiä, mikä teos oli helpoin ja vaikein, mistä teoksesta piti eniten sekä mikä teos sai opiskelijan pohtimaan aihepiiriä laajemmin.

Taulukko 13: Tämä teos herätti eniten kysymyksiä

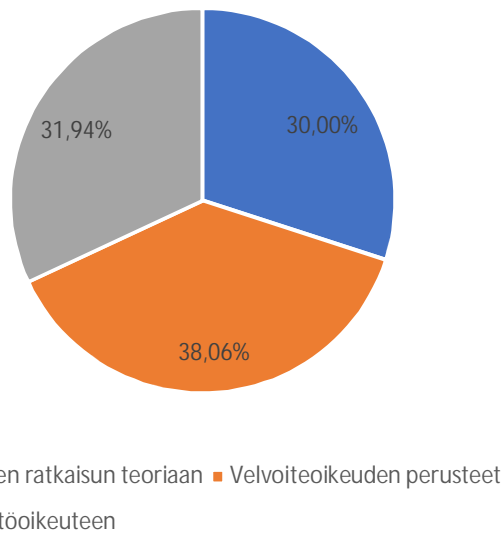

Taulukko 14: Helpoin teos

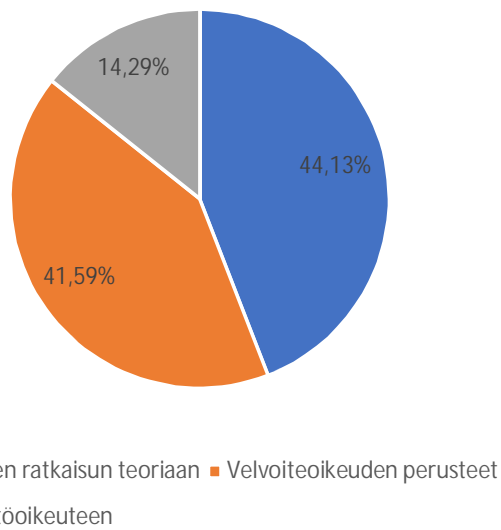
Taulukko 15: Vaikein teos

Tämä teos sai minut pohtimaan aihepiiriä laajemminkin

Taulukko 16: Tämä teos sai minut pohtimaan laajemminkin

Tästä teoksesta pidin eniten

Taulukko 17: Suosituin teos

Avoin kysymys: "Mitä muuta palautetta haluat antaa valintakoekirjallisuudesta?"

Kyselyyn vastaavilla oli mahdollisuus jättää avointa palautetta valintakoekirjallisuudesta.

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

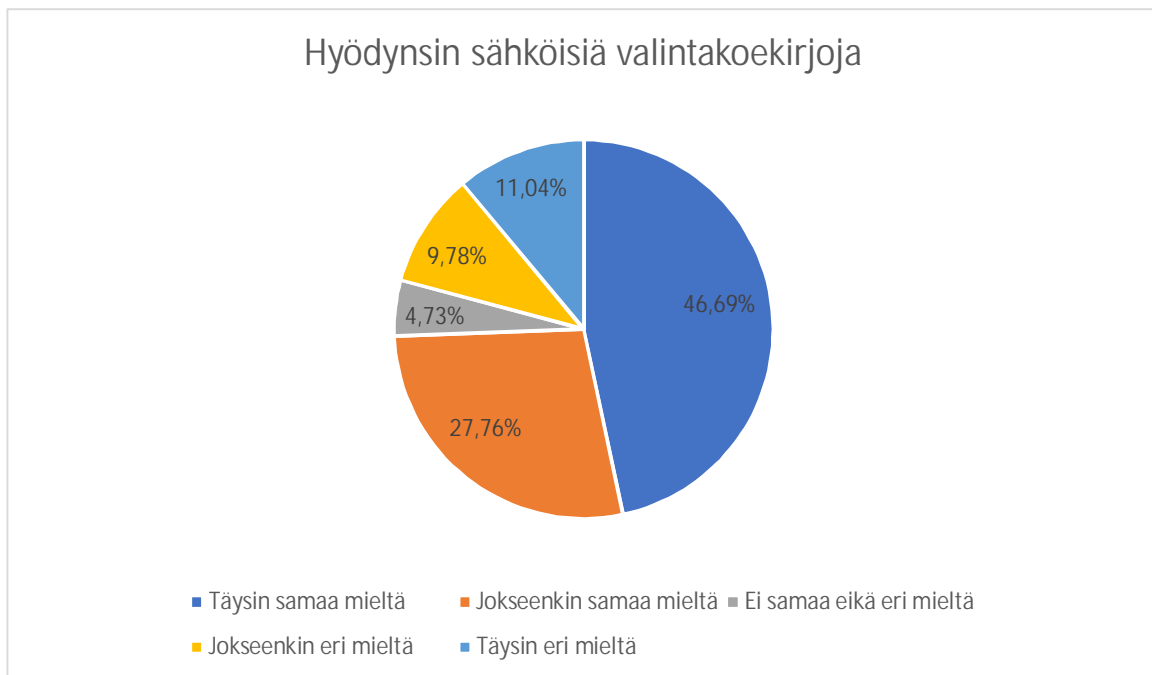
Ympäristöoikeuden kirjassa runsaasti virheitä. En toista kertaa maksaisi kirjoista, etenkin kun Similän osuus julkaistiin jälkikäteen korjattuna.

Esim. 2

Oli aika kivat kirjat! Ympäristöoikeus ensin vähän järkytti, mutta kun siihen pääsi sisään niin oli kyllä todella mielenkiintoista ja paljon uutta tietoa! Olen myös pitänyt siitä, että lähivuosina on ollut aina yksi enemmän teoreettinen, oikeuden yleistieteitä koskeva kirja. Minusta tämä on erittäin hyvä idea luetuttaa tällainen yleisteos tulevilla opiskelijoilla.

Esim. 3

Kirjojen lyhyestä luonteesta johtuen kirjat ovat erittäin tiiviitä, joka myös tuo haasteita kirjallisuuden laatuun. Etenkin ympäristöoikeuden kirja oli haastavaa sisäistä, sillä aihepiiriä tulisi tuntea merkittävästi enemmän kuin valintakirja opettaa. Lisäksi kirja oli todella epäselvästi kirjoitettu.

Taulukko 18: Hyödynsin sähköisiä valintakoekirjoja

Avoin kysymys: "Muuta palautetta sähköisistä valintakoekirjoista?"

Vastaajilta pyydettiin myös avointa palautetta sähköisistä valintakoekirjoista.

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Unicontent-ohjelma oli hyvin huono. Ostin muistiinpano mahdollisuudella mutta sovellus oli hidas, aina ei tallentanut merkintöjä, sekä appi ei toiminut puhelimella tai iPadilla.

Esim. 2

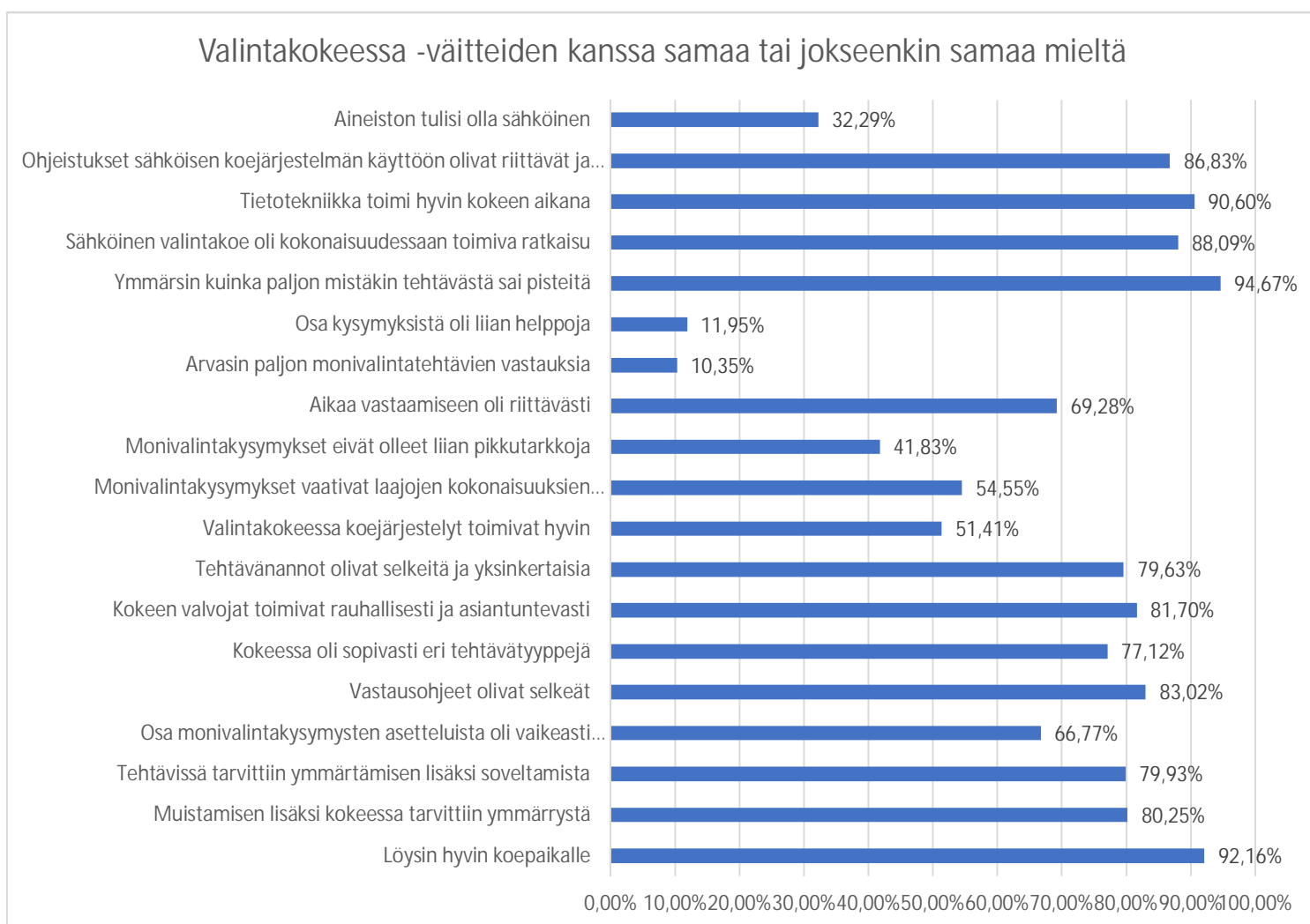
Ostin kirjoihin käyttöoikeudet enkä saanut niitä heti käyttööni. Lisäksi nettisivu kaatui ja oli kaatuneena useamman tunnin. Näin on ollut myös viime vuonna. Jos tiedätte että nettisivulle tulee tuhansia käyttäjiä julkaisupäivänä niin miksi asiaa ei oltu korjattu?

Esim 3.

Sähköiset valintakoekirjat on hyvä pitää jatkossa, sillä ne mahdollistavat hakemisen monelle, koska kirjoja ei tarvitse enää tulostaa.

Valintakoe

Valintakokeesta esitettiin kyselyssä väitteitä muun muassa kysymysten luonteesta, vastaamiseen käytettävissä olleen ajan riittävydestä, vastausohjeiden selkeydestä ja koejärjestelyistä. Eriksen tiedusteltiin mikä tehtävä tai tehtävätyyppi tuntui kaikkein vaikeimmalta ja helpolta. Vastaajilla oli myös mahdollisuus antaa avoimessa vastauksessa palautetta valintakokeesta.

Taulukko 19: Valintakokeessa -väitteiden kanssa samaa tai jokseenkin samaa mieltä

Avoin kysymys: "Tarkenna halutessasi edellistä vastaustasi tehtävänannosta?"

Kokeen alkamisen myöhästymistä kritisoitiin laajasti ja hyvin monella oli vahva näkemys, ettei materiaalin tulisi olla sähköistä.

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Koejärjestelyt olivat huonot. Jos kokeen tulee alkaa kl 14, niin silloin sen ei pidä alkaa vasta 14:45. Jos tiedetään että kirjoittajia on paljon, tulee tiloihin päästäminen aloittaa aikaisemmin. Pitkään klo 14 jälkeen ihmisiä tuli sisään joten jossain vika.

Esim. 2

Sähköinen aineisto voisi asettaa erilaisella tekniikalla varustetut eriarvoiseen asemaan. Se voisi tehdä myös etsinnän liian helpoksi (ctrl+F)

Esim. 3

Pidin tämän vuoden aineistoista, tartuntatautilaki ja rikoslaki. Aineistotehtävät olivat mielestäni kohtuullisen haastavia, eivät ainakaan liian helppoja, joskaan eivät liian vaikeita.

Avoin kysymys: "Mikä tehtävistä tai tehtävätyypeistä tuntui kaikkein vaikeimmalta?"

Taksonomia-asetusta käsittelevää tehtävää pidettiin yleisesti vaikeimpana.

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Monivalinnat, sillä niissä testattiin ainoastaan kirjan ulkoa osaamista

Esim. 2

Taksonomia-asetus. Oli kerran mainittu kirjassa, eikä sinänsä laajempaa kokonaisuutta edustava asetusta, joka olisi tullut selkeästi esille kirjasta monesti.

Esim. 3

Aineistotehtävät, koska aineisto oli kokonaan uusi. Essee kysymyksissä oli vaikeaa se, että ei tiedä mistä asioista saa pisteitä, joten mitä on oleellista vastata.

Avoin kysymys: "Mikä tehtävistä tai tehtävätyypeistä tuntui kaikkein helpoimmalta?"

Kaikkiaan erityisesti valintakoe kirjallisuuteen perustuvia monivalintoja pidettiin helpoimpina.

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Monivalintatehtävät

Esim. 2

Kiroihin perustuva monivalinta

Esim. 3

Kirjoitustehtävät, jotka oli jaettu alakohtiin

Avoin kysymys: "Mitä muuta palautetta haluat antaa valintakokeesta tai sen tehtävistä?"

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Oli hyvä, että kokeen aineisto oli jaettu paperilla. Aineistotehtävät eivät toimi, ellei kysymystä ja aineistoa voi tarkastella yhtä aikaa.

Esim. 2

Mielestäni monivalintatehtävät olivat onnistuneita! Ympäristön sekä oikeudellisen ratkaisun teorian kirjallisissa tehtävissä oli mahdollista pärjätä pelkän ulkoa opetteluun avulla, mielestäni tehtävistä olisi voinut tehdä hieman soveltavampia. Velvoiteoikeuden kirjalliset tehtävät olivat mielestäni sopivan haastavia.

Esim. 3

Olin itse paikalla kokeessa 13.15 ja valmiina aloittamaan 13.30. Kuitenkin koe päästiin aloittamaan vasta 14.45 eli 45min myöhemmin kuin olisi pitänyt alkaa. Olin pettynyt järjestelyihin, koska kysyessäni valvojilta kysymyksiä, he eivät tienneet vastauksia. Kokeeseen saapumisohjeessa luki myös, ettei kokeeseen oteta myöhästyneitä. Kuitenkin otettiin vielä n. 14.20 ihmisiä sisään. Voisi olla jatkossa parempi, että kokelaita päästettäisiin sisään aikaisemmin kokeen alkua, jotta koe päästäisiin aloittamaan oikeasti silloin, kun on tarkoitus.

Opiskelijavalintojen kehittäminen

Taulukko 20: Valintakokeen kehittämistä koskevien väitteiden kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä

Avoin kysymys: "Jos haluat antaa vielä muuta palautetta, kirjoita se tähän."

Esimerkkejä avoimista vastauksista:

Esim. 1

Alanvaihtajana toivon, että valintakoe säilyy. Ylioppilaskirjoitukset ovat vain yksi koe, joten niiden ei tulisi peruuttamattomasti määritellä mahdollisuutta opintoihin tulevaisuudessa.

Esim. 2

Todistusvalinnalla ei missään nimessä saa korvata valintakokeen perusteella sisäänpääsevien paikkoja. Valintakokeen perusteella hakija tulee tutustumaan oikeustieteeseen ja näin ollen tarkemmin selvittämään onko se itselle sopiva ala. Sen lisäksi uskon, että valintakokeeseen osallistuu paljon niitä, joiden lukioaikana ei ole ollut tiedossa nämä todistusvalinta pisteytykset yms jotta olisi voinut aikanaan tehdä valintoja ylioppilaskirjoituksissa sen mukaisesti.

Esim. 3

Kokeen vaativuustaso on syytä pitää korkealla, mutta "tuurin" osuus onnistumisessa täytyisi jotenkin minimoida. Esimerkiksi ylioppilaskokeissa tehtävien osalta on myös valinnaisuutta.

Tiivistelmä hakijapalutuksesta

Kyselyyn vasasi 321 valintakokeeseen osallistunutta. Tasan puolet vastanneista oli syntynyt 2000-luvulla ja yleisin asuinpaikka oli Uusimaa. Valtaosa hakijoista haki tutkintoon ylioppilastutkinnolla ja suurin osa oli suorittanut tämän tutkinnon viimeisen neljän vuoden aikana. Noin 40 % vastanneista haki ensimmäistä kertaa oikeustieteelliseen.

Tänä vuonna valintakoekirjallisuus oli maksullisen kirjakasetin lisäksi taas saatavilla täysin maksuttomasti sähköisenä (ladattava pdf-tiedosto) ja lisäksi tarjolla myös maksullinen e-kirja, joka tarjosi ladattavaan pdf-formaattiin nähden enemmän opiskelua tukevia toimintoja. Tänä vuonna valmennuskurssin ilmoitti käyneensä 48,29 % vastanneista. Vuonna 2021 vastaava määrä oli 58,69 %.

Verrattuna vuoteen 2021 kyselyyn vastanneet kokivat valintakokeesta tiedottamisen olleen selvästi huonompaa. Kuitenkin vuonna 2021 heikoimmin pärjänneissä kategorioissa oli tänä vuonna taas pärjätty selvästi paremmin. Myös avoimista vastauksista on havaittavissa yleinen mielipide, että tiedotuksessa olisi vielä parannettavaa.

Aikaisemmista opinnoista ja siitä, miten hakijat kokivat niiden mahdollisesti hyödyntäneen valmistautumista valintakokeeseen, tiedusteltiin taas tänä vuonna. Lukion lakitiedon opinnot koettiin tänä vuonna hyödyllisemmiksi kuin vuonna 2021. Tänä vuonna 14,33 % vastanneista koki hyötynensä niistä ja vuonna 2021 vastaava prosenttiluku oli vain 9,39 %. Avoimen yliopiston oikeustieteen opintoja taas ei pidetty yhtä hyödyllisinä kuin vuonna 2021. Tänä vuonna 35,85 % vastanneista koki hyötynensä niistä, kun taas vuonna 2021 vastaava prosenttiluku oli 46,48 %. Vastanneista 20,56 % koki hyötynensä aikaisemmasta korkeakoulututkinnosta (22,07 % vuonna 2021).

Kokeiden järjestelyt koettiin keskimäärin paremmiksi, kuin kahtena aikaisempina vuonna. Tämä ei koroa-pandemian vaikutuksen vuoksi ole erityisen yllättävää. Sähköistä tenttiä pidettiin keskimäärin onnistuneena. Moni kuitenkin pitää yhä tärkeänä, että kokeessa jaettava aineisto on nimenomaan paperista, eikä sähköistä. Messukeskuksessa tapahtunutta 45 minuutin viivästymistä kritisoitiin myös laajalti.

Valintakoekirjallisuus miellettiin keskimäärin hyväksi, mutta Näkökulmia ympäristöoikeuteen -teosta pidettiin yleisesti valikoiman heikoimpana kirjana ja sen sekavuudesta valitettiin jonkin verran. Moni toi myös palautteessaan esille tyytymättömyytensä siihen, ettei kirjoja ollut oikoluettu riittävän hyvin. Jopa aikaisemminkin valintakoekirjana olleesta teoksesta löytyi samat kirjoitusvirheet kuin ensimmäisellä kerralla.

Viimeiseksi todistusvalintaa vastustetaan intohimoisesti, varsinkin ja ymmärrettävästi alanvaihtajien keskuudessa. Lisäksi Johdatus oikeustieteeseen -kurssi oli monesta hyvä ajatus, koska lukiossa oikeustieteestä ei saa juuri minkäänlaista kuvaa.